

LANDBOUW-ECONOMISCH INSTITUUT
Interne Nota 315

R.H. Lalkens

**Bedrijfsuitkomsten
van 6 akkerbouwstudie-
bedrijven met
stamselectie boekjaren
1978/79 t/m 1982/83**

December 1985

NIET VOOR PUBLIKATIE - NADruk VERBODEN

INHOUD

	Blz.
1. INLEIDING	5
1.1 Algemeen	5
1.2 Globale beschrijving van de stamselectie	5
1.3 Bedrijfsomvang	6
2. UITKOMSTEN PER BEDRIJF	8
2.1 Kosten	8
2.1.1 Bewerkingskosten	8
2.1.2 Niet-bewerkingskosten	9
2.2 Opbrengsten	9
2.3 Netto-overschot en arbeidsopbrengst van de ondernemer	10
3. UITKOMSTEN PER HA GEWAS	12
3.1 Pootaardappelen	12
3.2 Overige gewassen	13
4. CONCLUSIES	15
BIJLAGEN	16
I Overzicht van de bedrijfsresultaten	16
II Overzicht van de resultaten per gewas	23

1. INLEIDING

1.1 Algemeen

In 1982 verscheen LEI-publikatie No. 3.124: "Stamselectie, een bedrijfseconomische benadering". In deze publikatie heeft een bedrijfseconomische analyse van stamselectie plaatsgehad op basis van gegevens van een aantal gespecialiseerde bedrijven.

Op een deel van deze bedrijven werd ook een bedrijfseconomische boekhouding bijgehouden gedurende de boekjaren 1978/79 tot en met 1982/83.

De bedoeling was na te gaan of er in het oog springende verschillen bestaan in het kosten- en/of opbrengstenniveau van bedrijven met stamselectie en bedrijven met "gewone" pootaardappelteelt. Op een aantal punten onderscheidt zich de stamselectie van de pootaardappelteelt, met name voor wat betreft de arbeidsbehoefte.

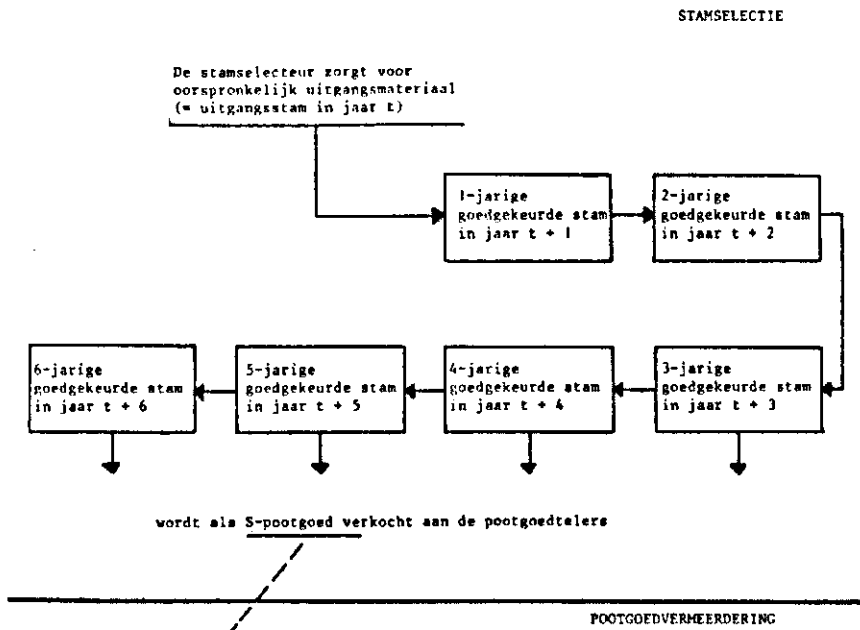
In deze nota worden de bedrijfsresultaten van zes stamselectiebedrijven weergegeven. Ter vergelijking is waar mogelijk ook het gemiddelde gegeven van een groep LEI-bedrijven uit de Noordoostpolder en Friesland. Op deze bedrijven is de pootaardappelteelt een belangrijk gewas in het bouwplan.

1.2 Globale beschrijving van de stamselectie

De instandhouding van de produktiviteit en kwaliteit van aardappellrassen is van groot belang. Het is een algemeen verschijnsel, dat pootgoed op den duur degenerereert, indien het van jaar op jaar wordt voortgeteeld. Het systeem van de stamselectie en ook het afkapsysteem waarborgen een regelmatige verversing van het uitgangsmateriaal voor de pootgoedteelt. Daarbij wordt steeds uitgegaan van de opbrengsten van één plant (stam), die als volkomen gezond mag worden beschouwd en die de kenmerken van het ras volledig bezit.

Het stamselectiesysteem is in figuur 1.1 schematisch weergegeven.

Figuur 1.1

De stamselectie onderscheidt zich van de pootaardappelteelt door de vele kleine percelen, immers elke stam is een afzonderlijk perceel.

Ieder perceel vraagt apart aandacht o.a. door het gescheiden uitvoeren van bepaalde werkzaamheden en nadien door gescheiden opslag en behandeling van het geogste produkt.

1.3 Bedrijfsomvang

De bedrijven beschikken niet allemaal over dezelfde oppervlakte cultuurgrond zoals te zien is in tabel 1.1; de oppervlakte varieert per bedrijf van 21,90 ha tot 46,86 ha.

In het gegeven aantal sbe per bedrijf is bij de berekening de oppervlakte stamselectie aangemerkt als een "normaal" gewas pootaardappelen. Het aantal sbe per ha cultuurgrond van de bedrijven met stamselectie wijkt hierdoor slechts weinig af van het gemiddelde van de groep LEI-bedrijven.

Tabel 1.1 Bouwplan, arbeidsbezetting en sbe per bedrijf (gemiddelde 1978 t/m 1982) van de studiebedrijven en een groep LEI-bedrijven

	Bedrijf A	Bedrijf B	Bedrijf C	Bedrijf D	Bedrijf E	Bedrijf F	Groep LEI- bedr.
Opp. cult.grond	46,86	21,90	27,96	36,32	28,03	32,12	40,70
V.a.k. per bedr.	2,1	1,5	1,5	1,9	1,7	1,7	2,1
Bouwplan in % van opp. cult.gr.							
Granen	7,0	28,0	22,1	25,5	31,2	30,2	24,0
Pootaardapp.	69,2	24,7	33,0	24,1	33,2	24,6	31,0
Consump.aard.	5,7	-	-	0,4	3,0	-	1,5
Suikerbieten	1,5	25,0	33,0	25,2	23,1	25,2	26,1
Uien	-	11,9	11,9	-	0,9	20,0	3,1
Witlof	-	10,4	-	-	-	-	0,4
Bloembollen	-	-	-	-	4,3	-	0,7
Overige markt- gewassen	-	-	-	-	0,1	-	5,3
Verhuurd land	16,6	-	-	-	2,2	-	1,1
Voedergewassen	-	-	-	24,8	2,0	-	6,8
Totaal	100	100	100	100	100	100	100
=====							
Totaal sbe	443	154	225	245	234	226	301
Sbe per ha	9,47	7,03	8,06	6,76	8,35	7,04	7,40
Sbe per v.a.k.	209	101	160	130	138	136	144

Bedacht moet worden dat alle bedrijven in de gekozen groep LEI-bedrijven, pootaardappelen in het bouwplan hebben opgenomen.

Het bouwplan van de zes studiebedrijven verschilt onderling vrij sterk. Granen, pootaardappelen en suikerbieten nemen op vijf van de zes bedrijven de grootste oppervlakte in beslag.

Drie bedrijven passen voor de aardappelen een 1 op 4 vruchtwisseling toe en twee een 1 op 3. Het zesde bedrijf tracht zich geheel te specialiseren op de pootaardappelteelt door jaarlijks veel los land voor deze teelt bij te huren, waarbij de grond van het eigen bedrijf buiten de pootaardappelteelt vrij extensief wordt geëxploiteerd.

Op drie bedrijven was de uienteelt een belangrijke onderdeel van het bedrijfsplan terwijl op één bedrijf gemiddeld een kwart van de oppervlakte werd ingenomen door voedergewassen.

Tabel 1.2 geeft een indruk van de mate waarin de stamselectie per bedrijf onderdeel vormt van het bedrijfsplan.

Tabel 1.2 Oppervlakte stamselectie per bedrijf (gemiddelde van een wisselend aantal jaren) in de periode 1977 t/m 1980 (in ares)

Bedrijf	Aantal jaren	Aantal rassen	1 ja- rig	2 ja- rig	3 ja- rig	4 ja- rig	5 ja- rig	Overi- ge	To- taal
A	1	1	0,3	4,2	24,0	260,0	-	-	288,5
B	4	2	0,2	2,4	14,9	97,5	40,3	33,1	189,7
C	4	1	0,5	1,5	8,8	36,3	40,0	40,0	127,1
D	3	1	0,7	5,0	45,0	290,0	153,7	210,7	285,1
E	3	2	0,3	2,4	16,4	133,0	211,3	44,3	407,6
F	1	3	0,3	0,9	4,7	19,3	121,7	-	146,9

2. UITKOMSTEN PER BEDRIJF

2.1 Kosten

2.1.1 Bewerkingskosten

In tabel 2.1 zijn de bewerkingskosten (arbeidskosten + werktuigkosten + werk door derden) per ha cultuurgrond gegeven.

Tabel 2.1 Bewerkingskosten in gld. per ha cultuurgrond

Bedrijf	A	B	C	D	E	F	Gemidd. 6 studie- bedrijven	LEI- bedrij- ven
Arbeidskosten	2355	2458	2818	1989	2624	1834	2346	2278
Werk door derden	793	624	540	1095	1417	713	864	878
Werktuigkosten	1311	1486	1793	589	765	1598	1257	1217
Totaal bew.kosten	<u>4459</u>	<u>4568</u>	<u>5151</u>	<u>3673</u>	<u>4806</u>	<u>4145</u>	<u>4467</u>	<u>4373</u>

Uit de tabel valt af te lezen dat het niveau van de bewerkingskosten van bedrijf tot bedrijf verschilt. Opvallend is dat het gemiddelde van de stamselectie-studiebedrijven weinig afwijkt van het gemiddelde van de groep LEI-bedrijven. De studiebedrijven hebben iets hogere arbeids- en werktuigkosten.

Bij de beoordeling van het niveau van de bewerkingskosten per ha wordt geen rekening gehouden met verschillen in het productieplan. Een betere beoordeling is mogelijk wanneer de bewerkingskosten worden weergegeven per 100 be zoals gegeven in tabel 2.2.

Ook per 100 be zijn de verschillen in het niveau van de bewerkingskosten tussen de bedrijven onderling nog vrij groot. Dit kengetal kan een indicatie zijn voor een al of niet verantwoorde inzet van de produktiemiddelen.

Tabel 2.2 Bewerkingskosten in gld. per 100 bewerkingseenheden

	A	B	C	D	E	F	Gemidd. 6 studie- bedrijven	LEI- bedrij- ven
Arbeidskosten	1048	1406	1379	1211	1258	1065	1228	1232
Werk door derden	353	357	264	658	679	414	454	475
Werktuigkosten	<u>583</u>	<u>849</u>	<u>877</u>	<u>354</u>	<u>367</u>	<u>927</u>	<u>660</u>	<u>658</u>
Totaal bew.kosten	1984	2612	2520	2223	2304	2406	2342	2365

Wanneer naast hoge bewerkingskosten per 100 be ook een hoge bewerkingsopbrengst per 100 be kan worden gerealiseerd, kan een hogere inzet alleszins verantwoord zijn. Kennelijk hebben twee van de zes studiebedrijven hun werkorganisatie méér gebaseerd op inschakeling van de loonwerker. Bij de overige vier wordt een grotere nadruk gelegd op werkkuitvoering met eigen mechanisatie.

Van bedrijf D en E zijn de kosten van werk door derden het hoogst en de kosten van werktuigen het laagst.

Bedrijf A toont aan dat wanneer er mogelijkheden zijn tot specialisatie naar één gewas, in dit geval door het huren van los aardappelland, de arbeidsproductiviteit kan stijgen en de bewerkingskosten per 100 be tot een laag niveau kunnen dalen.

Hoewel zou kunnen worden verwacht dat de studiebedrijven-stamselectie vanwege deze bijzondere activiteit hogere bewerkingskosten zouden hebben, blijkt dit niet het geval te zijn. Het niveau van de bewerkingskosten per 100 be is gemiddeld gelijk aan dat van de groep LEI-bedrijven met "normale" pootaardappelteelt.

2.1.2 Niet-bewerkingskosten

In tabel 2.3 zijn de niet-bewerkingskosten per ha cultuurgrond gegeven.

Tabel 2.3 Niet-bewerkingskosten in gld. per ha

Bedrijven	A	B	C	D	E	F	Gemidd. studie-bedrijven	LEI-bedrijven
Bemestingskosten	439	457	525	457	520	460	476	467
Zaaizaad en pootgoed	990	1100	937	934	2193	1191	1224	1007
Gewasbeschermingsmiddelen	573	397	420	277	378	437	414	424
Kosten grond en gebouwen	991	830	1378	996	1845	1190	1205	1205
Overige kosten	780	1032	782	971	1175	999	957	1073
Totaal niet bewerkingskosten	3773	3816	4042	3635	6111	4277	4276	4176

Uit de tabel blijkt dat alleen de kosten van zaaizaad en pootgoed en de overige kosten van de studiebedrijven afwijken van het gemiddelde van de groep LEI-bedrijven.

Dat de kosten van zaaizaad en pootgoed hoger zijn van de studiebedrijven ligt in de lijn der verwachting. Het gebruikte pootgoed is hoogwaardiger materiaal dan doorgaans wordt aangewend door een doorsnee-pootaardappeltelend bedrijf.

De "overige kosten" van de studiebedrijven zijn duidelijk lager dan die van de groep LEI-bedrijven. Het is niet na te gaan waardoor dit verschil wordt veroorzaakt. Alleen de kosten van veevoer zijn van de groep LEI-bedrijven f 50,- per ha hoger dan die van de studiebedrijven.

Uiteindelijk resulteert er een verschil in niet-bewerkingskosten per ha van f 100,- in het nadeel van de studiebedrijven.

Opvallend is het hoge kostencijfer van bedrijf E. Hierbij moet worden opgemerkt dat op dit bedrijf ook de bloembollenteelt een plaats heeft in het bedrijfsplan.

2.2 Opbrengsten

In tabel 2.4 zijn de geldopbrengsten per ha per bedrijf en per jaar gegeven.

Uit de tabel kan worden afgelezen dat zowel per jaar als per bedrijf de geldopbrengsten per ha sterk kunnen variëren.

Bedrijf E heeft gemiddeld de hoogste opbrengsten behaald in de onderzochte vijf jaren. Hiervoor werd reeds geconstateerd dat dit bedrijf ook de hoogste kosten per ha registreerde met name door de teelt van bloembollen. Het gemiddelde opbrengstniveau van de zes studiebedrijven lag in deze vijf jaren ca. f 1.300,- per ha hoger dan dat van de als vergelijkingsgroep opgenomen LEI-bedrijven.

In het bedrijfsplan van de studiebedrijven nemen pootaardappelen uiteraard een belangrijke plaats in.

Tabel 2.4 Totaal geldopbrengsten per ha cultuurgrond (gld.)

	Totaal geldopbrengst per ha cultuurgrond							
	Bedr. A	Bedr. B	Bedr. C	Bedr. D	Bedr. E	Bedr. F	Gem. 6 studie- bedr.	LEI- bedrij- ven
1978/79	10.070	9.850	7.260	7.365	10.657	9.034	9.039	7.457
1979/80	7.550	9.088	9.491	8.582	11.541	8.047	9.050	7.887
1980/81	5.801	10.425	10.787	7.169	11.063	9.820	9.178	8.608
1981/82	8.205	11.814	12.019	9.295	10.072	10.926	10.388	8.301
1982/83	7.737	11.700	11.319	9.798	11.251	9.767	10.262	8.977
Gem.	7.873	10.575	10.175	8.442	10.917	9.519	9.584	8.246

De geldopbrengst van dit gewas vormt een belangrijk onderdeel in de totale geldopbrengst van het bedrijf. In tabel 2.5 is in procenten aangegeven het aandeel van aardappelen, overige gewassen en overige opbrengsten in de totale geldopbrengst.

Tabel 2.5 Verdeling van de geldopbrengst over aardappelen, overige gewassen en overige opbrengsten in % van het totaal

	A	B	C	D	E	F	Gem. 6 studie- bedrijven	LEI- bedrij- ven
Aardappelen	95	51	53	63	59	47	62	49
Overige gewassen	5	48	42	28	38	51	35	47
Overige opbrengsten	0	1	5	9	3	2	3	4

Duidelijk blijkt uit deze tabel dat bedrijf A zich geheel heeft gespecialiseerd op de aardappelteelt. Bij de overige studiebedrijven bestaat de geldopbrengst voor meer dan de helft uit aardappelopbrengsten, behalve bij bedrijf F. Hoewel iets geflatteerd door bedrijf A blijkt toch dat het gewas aardappelen op de studiebedrijven een groter aandeel in de geldopbrengst levert dan op de groep LEI-bedrijven.

2.3 Netto-overschot en arbeidsopbrengst van de ondernemer

In tabel 2.6 is het netto-overschot gegeven per ha en per sbe alsmede de arbeidsopbrengst van de ondernemer per ha.

Tabel 2.6 Netto-overschot en arbeidsopbrengst van de ondernemer in gld.

	A	B	C	D	E	F	Gem. 6 studie- bedrijven	LEI- bedrij- ven
Netto-overschot per ha	-324	2191	982	1294	646	1270	1010	-303
Netto-oversch. per sbe	- 33	310	118	191	77	180	140	- 42
Arb.opbr.v.d.ondern.	1344	4072	2797	2321	1461	2130	2354	815

Het netto-overschot per ha van de studiebedrijven is gemiddeld circa f 1300,- hoger dan dat van de LEI-bedrijven. Alleen bedrijf A ligt gemiddeld op hetzelfde, helaas negatieve, niveau van de LEI-bedrijven. Bedrijf A is voor zijn resultaat geheel aangewezen op het opbrengstniveau van pootaardappelen. Enkele minder goede pootgoedjaren drukken dan ook een sterk stem-

pel op het bedrijfsresultaat.

Het goede resultaat van de studiebedrijven kan niet zonder meer worden toegeschreven aan het feit dat deze bedrijven zich bezig houden met stamselectie. In welke mate deze activiteit heeft bijgedragen aan het betere bedrijfsresultaat kon niet worden vastgesteld. Overigens was dit ook niet de bedoeling van dit onderzoek.

Opvallend is wel het grote verschil in bedrijfsresultaat tussen de bedrijven onderling.

Voor een uitvoerige weergave van de bedrijfsresultaten wordt verwezen naar bijlage I.

3. UITKOMSTEN PER HA GEWAS

3.1 Pootaardappelen

Zoals reeds werd opgemerkt vormt het gewas pootaardappelen een belangrijk onderdeel van het bedrijfsplan van de hier beschreven studiebedrijven.

In tabel 3.1 zijn de kg-opbrengsten van pootaardappelen per jaar gegeven van de zes studiebedrijven en het gemiddelde van een groep LEI-bedrijven.

Tabel 3.1 Kg-opbrengsten per ha pootaardappelen

	1978	1979	1980	1981	1982	Gemidd.
Bedrijf A	29.990	24.150	18.950	27.630	25.460	25.240
" B	39.220	31.310	31.330	36.170	32.950	34.200
" C	28.290	30.370	35.500	40.010	38.890	34.610
" D	38.940	41.250	31.320	38.940	43.580	38.800
" E	35.420	37.350	33.290	31.750	39.080	35.380
" F	34.380	21.290	33.430	32.040	41.730	32.570
LEI-bedrijven	28.700	31.520	29.520	29.550	35.100	30.880

Wat allereerst opvalt bij beschouwing van de tabel is het zeer lage kg-opbrengstniveau van bedrijf A. In drie van de vijf vermelde jaren heeft dit bedrijf de laagste opbrengst, gemiddeld over alle vijf jaren zelfs + 10 ton minder dan de overige vijf studiebedrijven. Dit bedrijf ligt als enige op zandgrond, de overige vijf studiebedrijven liggen op kleigrond. Bedrijf A is verder het bedrijf dat nagenoeg alleen pootaardappelen teelt, waarvan een groot deel op los gehuurd land. De overige studiebedrijven hebben een hoog opbrengstniveau, zelfs aanzienlijk hoger dan de groep LEI-bedrijven. Van de overige studiebedrijven heeft bedrijf F gemiddeld wat lagere opbrengsten, maar dit wordt grotendeels veroorzaakt door één tegenvallend jaar te weten 1979/80.

Bij de beoordeling van het niveau van de opbrengstprijis per 100 kg en dus ook de bruto-geldopbrengst van pootaardappelen moet worden bedacht dat dit niveau o.a. sterk wordt bepaald door ras, klasse en maat van het geteelde produkt.

In tabel 3.2 zijn de behaalde opbrengstprijzen van pootaardappelen gegeven.

Uit de tabel blijkt dat zowel van jaar tot jaar als van bedrijf tot bedrijf de prijs van pootaardappelen sterk kan variëren. Op bedrijf A en C en op de groep LEI-bedrijven is het verloop van de prijs in de gegeven vijf jaren opmerkelijk stabiel. Uiteindelijk hebben deze bedrijven gemiddeld over deze jaren de laagste opbrengstprijis.

Tabel 3.2 Opbrengstprijis in gld. per 100 kg pootaardappelen

	1978	1979	1980	1981	1982	Gemidd.
A	44,64	41,08	40,86	39,81	38,85	41,05
B	66,60	53,11	51,76	68,22	77,66	63,47
C	45,46	47,69	49,08	45,77	46,64	46,93
D	45,93	61,54	50,18	60,36	67,69	57,14
E	55,98	49,75	46,15	57,83	50,42	52,03
F	55,14	76,05	63,82	62,50	35,73	58,65
LEI-bedrijven	43,01	42,79	41,45	45,12	48,12	44,10

Opvallend is dat de drie bedrijven met de geringste spreiding in de opbrengstprijzen zijn aangesloten bij één en hetzelfde handelshuis.

In tabel 3.3 zijn de bruto-geldopbrengst en de "saldi vóór aftrek werk door derden" gegeven.

Tabel 3.3 Bruto-geldopbrengst en "saldi vóór aftrek werk door derden" van pootaardappelen in gld. per ha

	1978	1979	1980	1981	1982	Gemidd.
Bruto-geldopbrengst per ha						
A	13.389	9.923	7.742	11.000	9.893	10.389
B	26.126	16.627	16.215	24.680	25.594	21.848
C	12.861	14.485	17.426	18.315	18.139	16.245
D	17.885	25.385	15.716	23.504	29.497	22.397
E	19.832	18.582	15.365	18.361	19.707	18.369
F	18.958	16.189	21.338	20.128	14.911	18.305
LEI-bedrijven	12.310	13.600	12.352	13.411	17.046	13.744
Saldo vóór aftrek werk door derden						
A	10.379	7.251	4.959	8.361	7.151	7.620
B	21.150	9.365	10.498	19.803	19.629	16.089
C	9.050	10.821	14.666	14.405	14.139	12.616
D	12.841	20.956	10.868	17.408	21.053	16.625
E	13.531	13.349	11.060	12.782	12.949	12.734
F	11.902	11.234	16.653	14.439	10.472	12.940
LEI-bedrijven	7.173	9.600	8.515	9.417	12.568	9.455

De studiebedrijven hebben voor het merendeel hogere geldopbrengsten dan de groep LEI-bedrijven.

Bedrijf A heeft gemiddeld de laagste geldopbrengst. Zowel de kg-opbrengst per ha als ook de opbrengstprijzen per 100 kg lagen op dit bedrijf op een laag niveau. De hoogste gemiddelde geldopbrengst en saldo per ha pootaardappelen is gerealiseerd op bedrijf D.

3.2 Overige gewassen

In tabel 3.4 zijn van enkele andere gewassen van de studiebedrijven de kg-opbrengsten per ha gegeven.

Tabel 3.4 Kg-opbrengsten van enkele akkerbouwgewassen 1)

	A	B	C	D	E	F	Groep LEI-bedrijven
Winter- tarwe	-	6620(5)	7350(5)	6600(2)	7135(5)	6750(5)	6790(5)
Zomer- gerst	3510(2)	-	-	-	5500(1)	-	5285(5)
Haver	4340(1)	-	-	-	6400(2)	6290(3)	5765(5)
Cons.- aard.	35360(3)	-	-	49920(1)	35340(2)	-	40205(5)
Suiker- bieten	32190(1)	65760(5)	67280(5)	54680(5)	54960(5)	62650(5)	55450(5)
Vien	-	52410(5)	56770(5)	-	72830(1)	-	44640(5)

1) Tussen haakjes het aantal jaren dat er waarnemingen beschikbaar zijn.

Ook de kg-opbrengsten van de overige gewassen van de studiebedrijven zijn over het algemeen hoger dan die van de groep LEI-bedrijven. Ook nu geldt dit niet voor het op zandgrond gelegen bedrijf A. Het aantal jaren dat er overige gewassen op dit bedrijf voorkwamen is gering. Kennelijk is

hier ook sprake van gelegenheidsteelten.

In tabel 3.5 zijn de geldelijke opbrengsten van de overige akkerbouwgewassen gegeven.

Tabel 3.5 Bruto-geldopbrengst in gld. per ha van enkele overige akkerbouwgewassen

	A	B	C	D	E	F	Groep LEI-bedrijven
Winter- tarwe	-	3518(5)	3972(5)	3711(2)	3784(5)	4576(5)	3630(5)
Zomer- gerst	1666(2)	-	-	-	2361(1)	-	2712(5)
Haver	2203(1)	-	-	-	2902(2)	3757(3)	2918(5)
Cons.- aard.	6078(3)	-	-	5488(1)	12315(2)	-	8467(5)
Suiker- bieten	3195(1)	7327(5)	7184(5)	5787(5)	5793(5)	7112(5)	5992(5)
Uien	-	12271(5)	9102(5)	-	3787(1)	.	7968(5)
Witlof	-	7469(5)	-	-	-	-	7002(2)

1) Tussen haakjes het aantal jaren dat er waarnemingen beschikbaar zijn.

Over het algemeen blijkt dat de bruto-geldopbrengsten van de overige akkerbouwgewassen van de studiebedrijven hoger zijn dan het gemiddelde van de groep LEI-bedrijven. Een uitzondering vormt ook hier bedrijf A.

In bijlage II zijn van de belangrijkste akkerbouwgewassen per bedrijf de saldoberekeningen gegeven.

4. CONCLUSIES

Samenvattend kan worden geconcludeerd dat het kostenniveau van de studiebedrijven met stamselectie slechts weinig afwijkt van het gemiddelde van een groep LEI-bedrijven uit Noord-Friesland en de Noordoostpolder. De bedrijven van laatstgenoemde groep hebben "normale" pootaardappelen in het bouwplan opgenomen.

Omdat wordt gewerkt met hoogwaardig uitgangsmateriaal zijn de kosten voor zaaizaad en pootgoed van de stamselectiebedrijven wel hoger. De post "overige kosten" van de stamselectiebedrijven zijn daarentegen lager dan die van de groep LEI-bedrijven.

De totale bruto-geldopbrengst per ha is van de studiebedrijven met stamselectie gemiddeld over de periode 1978/79 t/m 1982/83 duidelijk hoger dan die van de groep LEI-bedrijven. Ook het aandeel van pootaardappelen (incl. stamselectie) in de totale bruto-geldopbrengst is in procenten op de stamselectiebedrijven groter dan op de groep LEI-bedrijven.

Uitgezonderd het ene bedrijf dat gelegen is op zandgrond hebben de stamselectiebedrijven hogere kg-opbrengsten per ha pootaardappelen. Over het algemeen zijn ook van de overige gewassen de kg-opbrengsten per ha hoger dan die van de groep LEI-bedrijven.

De opbrengstprijzen per 100 kg pootaardappelen varieert sterk, zowel binnen het jaar tussen de bedrijven, als van jaar tot jaar, maar ligt gemiddeld eveneens boven het niveau van de groep LEI-bedrijven.

Met uitzondering van het bedrijf op zandgrond liggen uiteindelijk het netto-overschot en de arbeidsopbrengst van de ondernemer op de bedrijven met stamselectie aanmerkelijk boven het niveau van de groep LEI-bedrijven. Deze betere bedrijfsuitkomsten kunnen zowel worden toegeschreven aan hogere kwantitatieve opbrengsten van pootaardappelen en overige gewassen als aan hogere opbrengstprijzen van pootaardappelen, terwijl de kosten per ha weinig afwijken van het niveau van de groep LEI-bedrijven.

De conclusie kan derhalve worden getrokken, dat de stamselectie geen nadelige invloed heeft gehad op het kostenpeil van het bedrijf en evenmin op het opbrengstenpeil van de overige gewassen. De invloed van de stamselectie op het saldo van de pootaardappelteelt kan niet exact worden vastgesteld, maar gezien het hoge niveau van zowel de kwantitatieve opbrengsten als de opbrengstprijzen zal er zeker van een positieve invloed sprake zijn geweest. Overigens dient er op gewezen te worden, dat het aantal studiebedrijven met stamselectie erg klein is en niet op een representatieve steekproef is gebaseerd. Het lijkt erop dat de gemiddelde vakbekwaamheid op de bedrijven met stamselectie groter is dan op de steekproefbedrijven. Dit maakt het nog moeilijker uit de bedrijfsvergelijking conclusies te trekken omtrent de invloed van stamselectie op de bedrijfsuitkomsten.

Bijlage I Overzicht van de bedrijfsresultaten

Bedrijf A	1978	1979	1980	1981	1982	Gem.
Oppervlakte cultuurgrond	50,-	50,46	49,41	42,61	41,80	46,86
per ha: Arbeidskosten	1917	1870	2144	2712	3132	2355
Werktuigkosten	1057	1089	1236	1602	1570	1311
Werk door derden	852	779	850	600	883	793
Totaal bewerkingskosten	3826	3738	4230	4914	5585	4459
Bemestigskosten	368	399	430	518	482	439
Zaaizaad en pootgoed	1112	927	993	1004	913	990
Gewasbeschermingsmiddelen	585	569	596	519	596	573
Kosten grond en gebouwen	1005	910	866	1077	1096	991
Veevoer	-	-	-	-	-	-
Overige kosten	803	793	668	847	789	780
Totaal kosten	7699	7336	7783	8879	9461	8232
Totaal opbrengsten	10070	7550	5801	8205	7737	7873
Netto-overschot (p.b.) ^x	2432	255	-1960	- 652	-1697	- 324
Arbeidsopbrengst ondernemer	4130	1957	61	719	- 149	1344
V.a.k.	2,2	2,1	2,2	2,1	2,0	2,1
Arb.opbr. per v.a.k.	97464	50077	3619	41340	29419	44384
Arb.kosten " "	43564	44932	48146	55033	65460	51427
Sbe	476	465	452	395	425	443
Sbe per v.a.k.	216	221	205	188	213	209
Sbe per ha	9,52	9,22	9,15	9,27	10,17	9,47
Factorkosten per sbe	338	346	382	455	456	395
Factoropbrengst per sbe	593	374	168	384	289	362
Netto-oversch.,per sbe	255	28	-214	- 70	-167	- 33
Be	11701	11130	10729	9036	10038	10527
Bewerkingskosten per 100 be	1635	1694	1948	2318	2326	1984
Bewerkingsopbrengst per 100 be	2648	1792	1035	1999	1607	1816

x) Totaal opbrengsten - totaal kosten + eigenaarskosten - berekende pacht.

Bijlage I (vervolg 1)

Bedrijf B	1978	1979	1980	1981	1982	Gem.
Oppervlakte cultuurgrond	22,30	22,30	21,65	21,65	21,60	21,90
per ha: Arbeidskosten	2513	1992	2313	2485	2988	2458
Werktuigkosten	1287	1403	1468	1725	1547	1486
Werk door derden	162	691	895	691	682	624
Totaal bewerkingskosten	3962	4086	4676	4901	5217	4568
Bemestingskosten	357	423	419	493	594	457
Zaaizaad en pootgoed	1054	1412	1177	754	1101	1100
Gewasbeschermingsmiddelen	245	348	536	457	397	397
Kosten grond en gebouwen	725	714	685	995	1032	830
Veevoer	-	-	-	-	-	-
Overige kosten	833	972	1048	1213	1092	1032
Totaal kosten	7176	7955	8541	8813	9433	8384
Totaal opbrengsten	9850	9088	10425	11814	11700	10575
Netto-overschot (p.b.) ^x	2674	1133	1884	3001	2267	2191
Arbeidsopbrengst ondernemer	4325	2839	3781	5035	4378	4072
V.a.k.	1,6	1,5	1,6	1,4	1,5	1,5
Arb.opbr. per v.a.k.	72298	46455	56802	84830	75670	67211
Arb.kosten " "	35022	29612	31304	38425	43027	35478
Sbe	152	152	146	149	170	154
Sbe per v.a.k.	95	101	91	106	113	101
Sbe per ha	6,82	6,82	6,74	6,88	7,87	7,03
Factorkosten per sbe	489	469	548	575	542	525
Factoropbrengst per sbe	881	635	827	1011	821	835
Netto-oversch. per sbe	392	166	279	436	279	310
Be	3789	3785	3621	3744	4190	3826
Bewerkingkosten per 100 be	2331	2408	2796	2834	2690	2612
Bewerkingsofbrensgt per 100 be	3905	3075	3923	4569	3858	3866

x) Zie noot bedrijf A.

Bijlage I (vervolg 2)

Bedrijf C	1978	1979	1980	1981	1982	Gem.
Oppervlakte cultuurgrond	27,96	27,96	27,96	27,96	27,96	27,96
per ha:						
Arbeidskosten	2852	2581	2616	3298	2743	2818
Werktuigkosten	1615	1402	1760	1952	2235	1793
Werk door derden	508	537	523	559	576	540
Totaal bewerkingskosten	4975	4520	4899	5809	5554	5151
Bemestingskosten	357	410	680	459	719	525
Zaaizaad en pootgoed	1020	936	747	953	1029	937
Gewasbeschermingsmiddelen	278	455	383	476	506	420
Kosten grond en gebouwen	1023	1181	1320	1653	1713	1378
Veevoer	-	-	-	-	-	-
Overige kosten	778	765	770	774	825	782
Totaal kosten	8431	8267	8799	10124	10346	9193
Totaal opbrengsten	7260	9491	10787	12019	11319	10175
Netto-overschot (p.b.) ^x	-1171	1224	1988	1895	973	982
Arbeidsopbrengst ondernemer	- 57	1892	4184	4267	3701	2797
V.a.k.	1,9	1,5	1,5	1,4	1,0	1,5
Arb.opbr. per v.a.k.	24740	70935	85817	103707	103892	77818
Arb.kosten " "	41970	48114	48771	65864	76682	56280
Sbe	213	225	225	225	238	225
Sbe per v.a.k.	112	150	150	150	238	160
Sbe per ha	7,62	8,05	8,05	8,05	8,51	8,06
Factorkosten per sbe	531	482	503	626	498	528
Factoropbrengst per sbe	377	634	750	861	609	646
Netto-oversch. per sbe	-154	152	247	235	111	118
Be	5237	5811	5682	5826	6048	5721
Bewerkingkosten per 100 be	2656	2175	2411	2788	2568	2520
Bewerkingsofbrengst per 100 be	2031	2764	3389	3697	3018	2980

x) Zie noot bedrijf A.

Bijlage I (vervolg 3)

Bedrijf D	1978	1979	1980	1981	1982	Gem.
Oppervlakte cultuurgrond	36,40	36,40	36,40	36,00	36,40	36,32
per ha: Arbeidskosten	2126	2205	1955	1821	1838	1989
Werktuigkosten	561	477	585	580	742	589
Werk door derden	951	1088	1111	1267	1058	1095
Totaal bewerkingskosten	3638	3770	3651	3668	3638	3673
Bemestingskosten	311	362	521	594	497	457
Zaaizaad en pootgoed	793	601	929	1054	1292	934
Gewasbeschermingsmiddelen	132	264	343	317	332	277
Kosten grond en gebouwen	830	996	1065	1019	1068	996
Veevoer	105	64	49	39	74	66
Overige kosten	895	841	831	1006	953	905
Totaal kosten	6704	6898	7389	7697	7854	7308
Totaal opbrengsten	7365	8582	7169	9295	9798	8442
Netto-overschot (p.b.) ^x	918	1855	- 98	1732	2065	1294
Arbeidsopbrengst ondernemer	1643	2874	987	2822	3280	2321
V.a.k.	2,1	2,0	1,8	1,8	1,8	1,9
Arb.opbr. per v.a.k.	48302	70779	35087	68363	76484	59803
Arb.kosten " "	36857	40136	39539	36412	37174	38024
She	237	237	244	263	246	245
Sbe per v.a.k.	113	119	136	146	137	130
Sbe per ha	6,51	6,51	6,70	7,31	6,76	6,76
Factorkosten per sbe	486	520	482	433	455	475
Factoropbrengst per sbe	627	805	467	670	760	666
Netto-oversch. per sbe	141	285	-15	237	305	191
Be	5585	5589	5663	6867	6537	6048
Bewerkingskosten per 100 be	2371	2456	2347	1922	2026	2224
Bewerkingsopbrengst per 100 be	2802	3552	2205	2759	3108	2885

x) Zie noot bedrijf A.

Bijlage I (vervolg 4)

Bedrijf E	1978	1979	1980	1981	1982	Gem.
Oppervlakte cultuurgrond	28,87	28,09	27,91	28,21	27,06	28,03
per ha:						
Arbeidskosten	2230	2815	2731	2114	3230	2624
Werktuigkosten	552	740	773	887	871	765
Werk door derden	1323	1259	1460	1729	1317	1417
Totaal bewerkingskosten	4105	4814	4964	4730	5418	4806
Bemestingskosten	427	444	470	569	688	520
Zaaizaad en pootgoed	2398	2634	2161	2046	1728	2193
Gewasbeschermingsmiddelen	346	301	452	361	431	378
Kosten grond en gebouwen	1933	1782	1767	1979	1762	1845
Veevoer	-	-	-	-	-	-
Overige kosten	1087	1166	1126	1248	1248	1175
Totaal kosten	10296	11141	10940	10933	11275	10917
Totaal opbrengsten	10657	11541	11063	10072	11251	10917
Netto-overschot (p.b.) ^x	1104	894	847	-175	559	646
Arbeidsopbrengst ondernemer	1511	1810	1566	669	1748	1461
V.a.k.	1,8	1,9	1,9	1,3	1,7	1,7
Arb.opbr. per v.a.k.	41558	47540	41931	27199	51044	41854
Arb.kosten " "	35773	41623	40118	45883	51411	42962
Sbe	226	252	236	221	234	234
Sbe per v.a.k.	126	133	124	170	138	138
Sbe per ha	7,83	8,97	8,46	7,83	8,65	8,35
Factorkosten per sbe	478	488	510	515	563	511
Factoropbrengst per sbe	619	588	610	493	628	588
Netto-oversch. per sbe	141	100	100	- 22	65	77
Be	5753	6262	5807	5440	5950	5842
Bewerkingskosten per 100 be	2060	2160	2386	2452	2464	2304
Bewerkingsopbrengst per 100 be	2241	2339	2445	2006	2454	2297

x) Zie noot bedrijf A.

Bijlage I (vervolg 5)

Bedrijf F	1978	1979	1980	1981	1982	Gem.
Oppervlakte cultuurgrond	31,88	31,85	32,23	32,30	32,32	32,12
per ha: Arbeidskosten	1660	1744	1706	1860	2202	1834
Werktuigkosten	1590	1475	1514	1723	1688	1598
Werk door derden	946	686	621	676	637	713
Totaal bewerkingskosten	4196	3905	3841	4259	4527	4145
Bemestingskosten	436	413	412	516	522	460
Zaaizaad en pootgoed	1415	896	1389	1315	939	1191
Gewasbeschermingsmiddelen	299	380	323	633	549	437
Kosten grond en gebouwen	967	883	1124	1264	1713	1190
Veevoer	-	-	-	-	-	-
Overige kosten	973	876	1058	1097	990	999
Totaal kosten	8286	7353	8147	9084	9240	8422
Totaal opbrengsten	9034	8047	9820	10926	9767	9519
Netto-overschot (p.b.) ^x	1090	798	1799	1963	698	1270
Arbeidsopbrengst ondernemer	1597	1752	2742	2879	1678	2130
V.a.k.	1,7	1,7	1,6	1,6	1,7	1,7
Arb.opbr. per v.a.k.	45155	45670	68073	74745	51891	57107
Arb.kosten " "	31132	32672	34361	37555	41872	35518
Sbe	218	210	222	237	243	226
Sbe per v.a.k.	128	124	139	148	143	136
Sbe per ha	6,84	6,59	6,89	7,34	7,52	7,04
Factorkosten per sbe	437	454	446	462	494	459
Factoropbrengst per sbe	597	575	708	731	583	639
Netto-oversch. per sbe	160	121	262	269	89	180
Be	5305	5186	5495	5921	5760	5533
Bewerkingkosten per 100 be	2522	2398	2253	2319	2540	2406
Bewerkingsofbrengst per 100 be	2971	2824	3234	3324	2836	3038

x) Zie noot bedrijf A.

Bijlage I (vervolg 6)

Bedrijf: Gem. groep LEI-bedrijven	1978	1979	1980	1981	1982	Gem.
Oppervlakte cultuurgrond	40,84	41,58	39,45	42,16	39,46	40,70
per ha: Arbeidskosten	2136	2303	2332	2277	2342	2278
Werktuigkosten	1114	1154	1265	1351	1200	1217
Werk door derden	916	899	923	827	824	878
Totaal bewerkingskosten	4166	4356	4520	4455	4366	4373
Bemestingskosten	406	402	494	530	503	467
Zaaizaad en pootgoed	1108	964	1088	1019	856	1007
Gewasbeschermingsmiddelen	372	406	445	465	432	424
Kosten grond en gebouwen	980	1133	1203	1380	1327	1205
Veevoer	157	45	74	34	29	68
Overige kosten	1029	971	1023	1008	996	1005
Totaal kosten	8218	8277	8847	8891	8509	8549
Totaal opbrengsten	7457	7887	8608	8301	8977	8246
Netto-overschot (p.b.) ^x	-761	-390	-241	-590	468	-303
Arbeidsopbrengst ondernemer	291	678	869	614	1624	815
V.a.k.	2,3	2,3	2,1	2,1	1,8	2,1
Arb.opbr. per v.a.k.	24433	34584	39319	33869	61601	38761
Arb.kosten " "	37928	41634	43808	45713	51342	44085
Sbe	293	303	307	312	290	301
She per v.a.k.	130	134	146	151	160	144
Sbe per ha	7,16	7,28	7,78	7,40	7,36	7,40
Factorkosten per sbe	473	506	494	523	517	503
Factoropbrengst per sbe	367	452	463	443	580	461
Netto-oversch. per sbe	-106	- 54	- 31	- 80	64	- 42
Be	7337	7553	7696	7644	7385	7523
Bewerkingskosten per 100 be	2319	2398	2317	2457	2333	2365
Bewerkingsopbrengst per 100 be	1896	2183	2194	2132	2583	2198

x) Zie noot bedrijf A.

Bijlage II Overzicht van de resultaten van pootaardappelen

Bedrijf A	1978	1979	1980	1981	1982	Gem.
% van marktbaar gewassen	69	72	73	60	71	69
Per ha: Kg-opbrengst	29993	24154	18947	27628	25462	25236
Prijs (gld./100 kg)	44,64	41,08	40,86	39,81	38,85	41,05
Bruto-geldopbrengst	13389	9923	7742	11000	9893	10389
Pootgoed	1482	1260	1363	1285	1192	1316
Meststoffen	385	470	526	478	571	486
Bestrijdingsmiddelen	739	754	814	682	774	753
Werk door derden	1085	1016	1152	862	1237	1070
Totaal toegerekende kosten	4091	3688	3935	3501	3979	3839
Saldo	9298	6235	3807	7499	5914	6550
Bedrijf B	1978	1979	1980	1981	1982	Gem.
% van marktbaar gewassen	24	24	25	25	25	25
Per ha: Kg-opbrengst	39225	31306	31328	36175	32953	34197
Prijs (gld./100 kg)	66,60	53,11	51,76	68,22	77,66	63,47
Bruto-geldopbrengst	26126	16627	16215	24680	25594	21848
Pootgoed	3454	5001	3453	2142	3575	3525
Meststoffen	399	497	422	497	380	439
Bestrijdingsmiddelen	199	594	733	676	721	585
Werk door derden	-	651	930	547	766	579
Totaal toegerekende kosten	4976	7913	6647	5424	6731	6338
Saldo	21150	8714	9568	19256	18863	15510
Bedrijf C	1978	1979	1980	1981	1982	Gem.
% van marktbaar gewassen	31	35	34	31	34	33
Per ha: Kg-opbrengst	28287	30368	35501	40014	38890	34612
Prijs (gld./100 kg)	45,46	47,69	49,08	45,77	46,64	46,93
Bruto-geldopbrengst	12861	14485	17426	18315	18139	16245
Pootgoed	2741	2217	1675	2415	2439	2297
Meststoffen	355	370	398	396	662	436
Bestrijdingsmiddelen	326	825	536	795	666	630
Werk door derden	-	301	393	345	407	289
Totaal toegerekende kosten	3811	3965	3153	4255	4407	3918
Saldo	9050	10520	14273	14060	13732	12327

Bijlage II (vervolg I) Overzicht van de resultaten van pootaardappelen

Bedrijf D	1978	1979	1980	1981	1982	Gem.
% van marktbaar gewassen	31	32	37	33	28	32
Per ha: Kg-opbrengst	38936	41250	31318	38940	43576	38804
Prijs (gld./100 kg)	45,93	61,54	50,18	60,36	67,69	57,14
Bruto-geldopbrengst	17885	25385	15716	23504	29497	22397
Pootgoed	2902	2044	2981	3535	5170	3326
Meststoffen	215	247	367	378	346	311
Bestrijdingsmiddelen	377	798	952	935	1328	878
Werk door derden	1320	1818	1722	1599	1890	1670
Totaal toegerekende kosten	6364	6247	6570	7695	10334	7442
Saldo	11521	19138	9146	15809	19163	14955
<hr/>						
Bedrijf E	1978	1979	1980	1981	1982	Gem.
% van marktbaar gewassen	29	40	39	27	36	34
Per ha: Kg-opbrengst	35423	37346	33291	31748	39085	35379
Prijs (gld./100 kg)	55,98	49,75	46,15	57,83	50,42	52,03
Bruto-geldopbrengst	19832	18582	15365	18361	19707	18369
Pootgoed	2910	3177	2270	3181	3981	3104
Meststoffen	473	493	508	551	680	541
Bestrijdingsmiddelen	886	580	797	676	687	725
Werk door derden	1167	1359	1154	1951	880	1302
Totaal toegerekende kosten	7468	6592	5459	7530	7638	6937
Saldo	12364	11990	9906	10831	12069	11432
<hr/>						
Bedrijf F	1978	1979	1980	1981	1982	Gem.
% van marktbaar gewassen	24	24	25	25	25	25
Per ha: Kg-opbrengst	34378	21286	33432	32043	41733	32574
Prijs (gld./100 kg)	55,14	76,05	63,82	62,50	35,73	58,65
Bruto-geldopbrengst	18958	16189	21338	20128	14911	18305
Pootgoed	5066	3054	2883	3307	2805	3423
Meststoffen	410	364	356	476	463	414
Bestrijdingsmiddelen	452	790	264	858	666	606
Werk door derden	603	272	204	348	254	336
Totaal toegerekende kosten	7659	5227	4889	6037	4693	5701
Saldo	11299	10962	16449	14091	10218	12604

Bijlage II (vervolg 2) Overzicht van de resultaten van suikerbieten

Bedrijf A	1978	1979	1980	1981	1982	Gem.
% van marktbaar gewassen	7	-	-	-	-	7
Per ha: Kg-opbrengst	32190	-	-	-	-	32190
Prijs (gld./1000 kg)	99,27	-	-	-	-	99,27
Bruto-geldopbrengst	3195	-	-	-	-	3195
Zaaizaad	144	-	-	-	-	144
Meststoffen	650	-	-	-	-	650
Bestrijdingsmiddelen	722	-	-	-	-	722
Werk door derden	652	-	-	-	-	652
Totaal toegerekende kosten	2168	-	-	-	-	2168
Saldo	1027	-	-	-	-	1027
Suikerpercentage	15,05	-	-	-	-	15,05
Kg suiker per ha	4845	-	-	-	-	4845
<hr/>						
Bedrijf B	1978	1979	1980	1981	1982	Gem.
% van marktbaar gewassen	25	25	25	25	25	25
Per ha: Kg-opbrengst	67862	55504	67555	63758	74137	65763
Prijs (gld./1000 kg)	97,11	106,22	125,91	121,36	97,70	109,66
Bruto-geldopbrengst	6590	6190	8506	8104	7243	7327
Zaaizaad	135	135	190	180	171	162
Meststoffen	576	570	561	678	733	624
Bestrijdingsmiddelen	228	227	217	217	260	230
Werk door derden	116	520	183	-	27	169
Totaal toegerekende kosten	1055	1452	1151	1075	1191	1185
Saldo	5535	4738	7355	7029	6052	6142
Suikerpercentage	16,16	16,49	15,57	16,48	15,62	16,06
Kg suiker per ha	10966	9153	10518	10507	11580	10545
<hr/>						
Bedrijf C	1978	1979	1980	1981	1982	Gem.
% van marktbaar gewassen	34	31	35	34	31	33
Per ha: Kg-opbrengst	65875	59280	65672	65759	79838	67285
Prijs (gld./1000 kg)	95,96	104,76	122,51	118,61	94,52	107,27
Bruto-geldopbrengst	6321	6210	8045	7799	7546	7184
Zaaizaad	162	163	163	168	156	162
Meststoffen	419	513	464	566	829	558
Bestrijdingsmiddelen	168	247	176	239	269	220
Werk door derden	768	726	696	512	555	652
Totaal toegerekende kosten	1517	1649	1499	1485	1809	1592
Saldo	4804	4561	6546	6314	5737	5592
Suikerpercentage	16,03	16,11	16,01	16,38	15,97	16,10
Kg suiker per ha	10560	9550	10514	10771	12750	10829

Bijlage II (vervolg 3) Overzicht van de resultaten van suikerbieten

Bedrijf D	1978	1979	1980	1981	1982	Gem.
% van marktbaar gewassen	34	32	32	36	34	34
Per ha: Kg-opbrengst	47790	40830	56134	62785	65868	54681
Prijs (gld./1000 kg)	96,42	95,73	117,17	98,61	90,55	99,70
Bruto-geldopbrengst	5033	4324	6838	6427	6314	5787
Zaaizaad	160	171	159	196	191	175
Meststoffen	273	244	487	625	580	442
Bestrijdingsmiddelen	155	242	266	270	102	207
Werk door derden	1264	1434	1227	1336	1103	1273
Totaal toegerekende kosten	1852	2091	2139	2427	1976	2097
Saldo	3181	2233	4699	4000	4338	3690
Suikerpercentage	15,56	14,82	15,59	15,74	14,74	15,29
Kg suiker per ha	7436	6051	8751	9882	9709	8366
<hr/>						
Bedrijf E	1978	1979	1980	1981	1982	Gem.
% van marktbaar gewassen	16	22	21	32	28	24
Per ha: Kg-opbrengst	49560	50464	55814	49929	69059	54965
Prijs (gld./1000 kg)	101,20	103,36	119,32	114,95	91,77	106,12
Bruto-geldopbrengst	5015	5216	6660	5739	6337	5793
Zaaizaad	134	156	181	154	160	157
Meststoffen	559	592	554	644	757	621
Bestrijdingsmiddelen	282	189	291	218	254	247
Werk door derden	1213	1360	1540	1259	1501	1375
Totaal toegerekende kosten	2188	2297	2566	2275	2672	2400
Saldo	2827	2919	4094	3464	3665	3393
Suikerpercentage	15,62	16,39	15,93	16,42	15,15	15,90
Kg suiker per ha	7741	8271	8891	8198	10462	8713
<hr/>						
Bedrijf F	1978	1979	1980	1981	1982	Gem.
% van marktbaar gewassen	25	25	25	25	25	25
Per ha: Kg-opbrengst	64912	57118	55151	65234	70855	62654
Prijs (gld./1000 kg)	102,88	106,64	121,84	113,53	109,41	110,86
Bruto-geldopbrengst	6709	6343	6719	8037	7752	7112
Zaaizaad	136	160	193	164	166	164
Meststoffen	601	542	515	636	498	558
Bestrijdingsmiddelen	190	213	223	307	201	227
Werk door derden	164	571	161	33	26	191
Totaal toegerekende kosten	1091	1486	1092	1140	891	1140
Saldo	5618	4857	5627	6897	6861	5972
Suikerpercentage	16,78	16,15	15,88	16,00	16,58	16,28
Kg suiker per ha	10892	9225	8758	10437	11748	10212

Bijlage II (vervolg 4) Overzicht van de resultaten van wintertarwe

Bedrijf B	1978	1979	1980	1981	1982	Gem.
% van marktbaar gewassen	29	28	30	27	26	28
Per ha: Kg-opbrengst	6045	5867	5823	6981	8411	6625
Prijs (gld./100 kg)	47,38	48,26	49,69	51,30	53,17	49,96
Bruto-geldopbrengst	2996	3011	3113	3771	4697	3518
Zaaizaad	132	140	159	157	176	153
Meststoffen	228	233	281	314	636	338
Bestrijdingsmiddelen	102	50	53	55	108	74
Werk door derden	315	386	439	410	355	381
Totaal toegerekende kosten	777	809	932	936	1275	946
Saldo	2219	2202	2181	2835	3422	2572

Bedrijf C	1978	1979	1980	1981	1982	Gem.
% van marktbaar gewassen	22	24	21	22	22	22
Per ha: Kg-opbrengst	7094	7132	6839	7248	8451	7353
Prijs (gld./100 kg)	47,38	47,02	47,19	50,50	53,58	49,13
Bruto-geldopbrengst	3680	3626	3529	4029	4995	3972
Zaaizaad	136	144	158	158	179	155
Meststoffen	241	295	342	392	572	368
Bestrijdingsmiddelen	70	81	144	91	187	115
Werk door derden	638	548	551	474	478	538
Totaal toegerekende kosten	1085	1068	1195	1115	1416	1176
Saldo	2595	2558	2334	2914	3579	2796

Bedrijf D	1978	1979	1980	1981	1982	Gem.
% van marktbaar gewassen	-	23	-	-	7	15
Per ha: Kg-opbrengst	-	6993	-	-	6207	6600
Prijs (gld./100 kg)	-	47,28	-	-	53,07	50,18
Bruto-geldopbrengst	-	3597	-	-	3824	3711
Zaaizaad	-	128	-	-	211	170
Meststoffen	-	238	-	-	439	338
Bestrijdingsmiddelen	-	69	-	-	-	35
Werk door derden	-	901	-	-	710	805
Totaal toegerekende kosten	-	1381	-	-	1360	1371
Saldo	-	2216	-	-	2464	2340

Bijlage II (vervolg 5) Overzicht van de resultaten van wintertarwe

Bedrijf E	1978	1979	1980	1981	1982	Gem.
% van marktbaar gewassen	28	30	36	14	18	25
Per ha: Kg-opbrengst	7815	5725	6853	6765	8518	7135
Prijs (gld./100 kg)	46,95	47,42	47,94	52,26	52,13	49,34
Bruto-geldopbrengst	3987	2984	3546	3832	4572	3784
Zaaizaad	201	209	209	234	215	214
Meststoffen	293	255	306	326	423	321
Bestrijdingsmiddelen	82	74	66	119	359	140
Werk door derden	945	930	1112	923	844	951
Totaal toegerekende kosten	1571	1504	1736	1651	1841	1661
Saldo	2416	1480	1810	2181	2731	2123
Bedrijf F	1978	1979	1980	1981	1982	Gem.
% van marktbaar gewassen	19	25	25	25	25	24
Per ha: Kg-opbrengst	6347	6708	5759	6557	8368	6748
Prijs (gld./100 kg)	57,94	66,22	62,42	67,50	72,27	65,27
Bruto-geldopbrengst	3806	4567	3724	4587	6196	4576
Zaaizaad	167	186	195	218	228	199
Meststoffen	365	329	319	417	433	373
Bestrijdingsmiddelen	67	122	59	160	70	96
Werk door derden	529	846	602	676	965	724
Totaal toegerekende kosten	1289	1689	1209	1496	1818	1500
Saldo	2517	2878	2515	3091	4378	3076

Bijlage II (vervolg 6) Overzicht van de resultaten van uien

Bedrijf B	1978	1979	1980	1981	1982	Gem.
% van marktbaar gewassen	11	11	14	12	12	12
Per ha: Kg-opbrengst	45196	51200	39086	67361	59200	52409
Prijs (gld./100 kg)	3,16	31,41	51,83	23,02	13,63	24,61
Bruto-geldopbrengst	1432	16082	20260	15512	8070	12271
Zaaizaad	674	667	1214	753	638	789
Meststoffen	334	332	340	411	423	368
Bestrijdingsmiddelen	369	748	787	1571	519	799
Werk door derden	82	2418	3450	3678	2862	2498
Totaal toegerekende kosten	1459	4165	5791	6413	4442	4454
Saldo	- 27	11917	14469	9099	3628	7817
Bedrijf C	1978	1979	1980	1981	1982	Gem.
% van marktbaar gewassen	13	11	9	13	13	12
Per ha: Kg-opbrengst	47384	52369	40751	73564	69804	56774
Prijs (gld./100 kg)	2,28	22,47	20,33	21,17	12,60	15,77
Bruto-geldopbrengst	1083	11768	8286	15574	8800	9102
Zaaizaad	574	536	588	583	431	542
Meststoffen	298	361	325	165	537	337
Bestrijdingsmiddelen	726	401	675	719	858	676
Werk door derden	680	257	122	769	380	442
Totaal toegerekende kosten	2278	1555	1710	2236	2206	1997
Saldo	-1195	10213	6576	13338	6594	7105
Bedrijf E	1978	1979	1980	1981	1982	Gem.
% van marktbaar gewassen	-	-	-	-	5	5
Per ha: Kg-opbrengst	-	-	-	-	72830	72830
Prijs (gld./100 kg)	-	-	-	-	5,20	5,20
Bruto-geldopbrengst	-	-	-	-	3787	3787
Zaaizaad	-	-	-	-	614	614
Meststoffen	-	-	-	-	426	426
Bestrijdingsmiddelen	-	-	-	-	509	509
Werk door derden	-	-	-	-	1756	1756
Totaal toegerekende kosten	-	-	-	-	3305	3305
Saldo	-	-	-	-	482	482

Bijlage II (vervolg 7)

Gewas	Zomergerst			Cons.aard.		
	1978	1979	1978	1978	1981	1982
Bedrijf	A	A	E	A	A	A
% van marktbaar gewassen	13	10	2	5	23	4
Per ha: Kg-opbrengst	4248	2779	5498	50208	31194	24666
Prijs (gld./100 kg)	42,56	46,83	42,94	9,80	18,05	31,13
Bruto-geldopbrengst	1992	1341	2361	4920	5633	7680
Zaaizaad	145	159	196	1493	955	1750
Meststoffen	244	328	184	374	444	576
Bestrijdingsmiddelen	49	186	36	480	360	678
Werk door derden	429	444	773	-	72	-
Totaal toegerekende kosten	867	1117	1218	2347	1831	3004
Saldo	1125	224	1143	2573	3802	4676

Gewas	Cons.aard.				Haver	
	1982	1981	1982	1981	1978	1981
Bedrijf	D	E	E	A	E	E
% van marktbaar gewassen	3	6	9	12	10	4
Per ha: Kg-opbrengst	49924	38076	32601	4339	6681	6110
Prijs (gld./100 kg)	10,99	37,37	31,89	47,01	40,78	47,62
Bruto-geldopbrengst	5488	14232	10398	2203	2743	3060
Zaaizaad	2545	701	558	161	144	163
Meststoffen	345	551	620	386	234	315
Bestrijdingsmiddelen	657	103	52	55	36	43
Werk door derden	1901	1750	863	559	804	847
Totaal toegerekende kosten	5448	3105	2093	1161	1253	1368
Saldo	40	11127	8305	1042	1490	1692

Bijlage II (vervolg 8)

Gewas	Haver			Witlof		
	1978	1979	1980	1978	1979	1980
Bedrijf	F	F	F	B	B	B
% van marktbaar gewassen	12	13	7	11	11	6
Per ha: Kg-opbrengst	6016	6113	6744	.	.	.
Prijs (gld./100 kg)	61,86	46,88	61,87	.	.	.
Bruto-geldopbrengst	3850	3030	4391	7420	7244	7777
Zaaizaad	153	147	155	258	236	-
Meststoffen	267	307	398	136	124	120
Bestrijdingsmiddelen	-	6	-	383	337	182
Werk door derden	680	50	800	297	202	-
Totaal toegerekende kosten	1294	569	1481	1074	899	302
Saldo	2556	2461	2910	6346	6345	7475

Gewas	Witlof	
	1981	1982
Bedrijf	B	B
% van marktbaar gewassen	12	12
Per ha: Kg-opbrengst	.	.
Prijs (gld./100 kg)	.	.
Bruto-geldopbrengst	7080	7824
Zaaizaad	-	-
Meststoffen	154	171
Bestrijdingsmiddelen	114	141
Werk door derden	20	249
Totaal toegerekende kosten	288	561
Saldo	6792	7263

Bijlage II (vervolg 9) Overzicht van de resultaten van poot aardappelen
(LEI-bedrijven)

	1978/79	1979/80	1980/81	1981/82	1982/83
	IJsselm.- polders + Friesland	IJsselm.- polders + Friesland	IJsselm.- polders + Friesland	IJsselm.- polders + Friesland	IJsselm.- polders + Friesland
Gem. oppervlakte	11,75	12,81	12,70	14,39	11,45
% marktbaar gew.	31	33	34	36	31
Kg per ha	28705	31523	29516	29553	35097
Prijs per 100 kg	43,01	42,79	41,45	45,12	48,12
Totaal opbrengst	12310	13600	12352	13411	17046
Pootgoed	2786	1936	1895	1979	2075
Meststoffen	403	412	468	495	507
Gewasbescherming	662	746	751	704	723
Ov. toegerek. kosten	1287	906	724	816	1174
Saldov voor aftr. w.d.d.	7173	9600	8515	9417	12568
Sputloon	258	152	173	165	203
Oogsten dd.	270	257	226	265	340
Overig w.d.d.	765	530	721	644	886
Saldo na aftr. w.d.d.	5881	8661	7395	8343	11139